

10. január 2008

Daňové príjmy štátneho rozpočtu sa v roku 2007 naplnili na 104,1%

Pripravil: Viktor Novyvedlák

Daňové príjmy štátneho rozpočtu na hotovostnej báze boli pre rok 2007 rozpočtované vo výške 248,0 mld. Sk. V skutočnosti dosiahli hodnotu 258,2 mld. Sk, čo je o 10,2 mld. Sk viac ako bolo rozpočtované (104,1%). Na celkovom rozdieli 10,2 mld. Sk sa najväčšou mierou podieľali spotrebná daň z tabaku a tabakových výrobkov (4,2 mld. Sk), daň z príjmov právnických osôb (2,9 mld. Sk) a daň z príjmov vyberaná zrážkou (1,5 mld. Sk).

Kým v roku 2005 prevýšila dosiahnutá skutočnosť rozpočtovanú úroveň o 20,6 mld. SK (10,2%) a v roku 2006 rovnako o 20,6 mld. SK (9,6%), v roku 2007 sa už podobná situácia neopakovala (zníženie odchýlky na 4,1%). Lepší makroekonomický vývoj v porovnaní s predpokladmi v rozpočte bol jedným z hlavných faktorov vyšších ako rozpočtovaných príjmov v rokoch 2005 a 2006. Naopak, v roku 2007 bola dosiahnutá skutočnosť pozitívne ovplyvnená najmä jednorazovým efektom predzásobenia sa tabakovými výrobkami, kde je veľmi obtiažne odhadovať jeho celkový efekt na daňové príjmy. Dosiahnutá skutočnosť tak naznačuje, že pozitívny makroekonomický vývoj za ostatné roky je už premietnutý do celkovej úrovne daňových príjmov verejnej správy. Z uvedeného dôvodu výrazné prekročenie rozpočtovaných hodnôt z titulu makroekonomického vývoja už pravdepodobne nebude možné v najbližších rokoch očakávať.

Tento komentár vychádza z predbežných hotovostných údajov len za štátny rozpočet, čo má zatiaľ veľmi limitovanú vypovedaciu hodnotu o výnose daňových príjmov za celú verejnú správu podľa metodiky ESA95, dôležitú pre výpočet salda verejnej správy za rok 2007. Okrem vplyvu predzásobenia sa tabakovými výrobkami je potrebné sledovať najmä vývoj dane z príjmov právnických osôb, keďže vyššie hotovostné plnenie v roku 2007 súvisí s aktuálnym výnosom roka 2006 a nie roka 2007.

Predbežná skutočnosť
k 31.12.2007

Vývoj daňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2007 (hotovostný princíp)

mil. Sk	Rozpočet	Predbežná skutočnosť	Rozdiel	% plnenie rozpočtu
	1	2	3 = 2 - 1	4 = 2/1*100
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	56 580	61 448	4 868	108,6
Daň z príjmov fyzických osôb	2 828	3 309	481	117,0
Daň z príjmov právnických osôb *)	49 538	52 443	2 905	105,9
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	4 214	5 695	1 481	135,1
Domáce dane na tovary a služby	190 702	195 669	4 967	102,6
Daň z pridanej hodnoty *)	135 654	135 978	324	100,2
Spotrebné dane	55 048	59 691	4 643	108,4
Z minerálnych olejov	33 723	33 987	264	100,8
Z liehu	5 918	5 940	22	100,4
Z piva	1 987	2 119	132	106,7
Z vína	110	111	1	100,7
Z tabaku a tabakových výrobkov	13 310	17 533	4 223	131,7
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	723	1 060	337	146,6
Ostatné dane	2	62	60	3 085,4
Dane spolu	248 007	258 239	10 232	104,1

*) Vráťané dani platných do roku 1992

Zdroj: IFP, Štátna pokladnica

Základným predpokladom pre naplnenie daňových príjmov štátneho rozpočtu bol pokračujúci priaznivý vývoj slovenskej ekonomiky. Predpokladá sa, že ekonomický rast dosiahne v roku 2007 hodnotu 8,8%, pričom pri rozpočte sa predpokladal rast na úrovni 7,4%. V pozitívnom smere sa očakáva aj vývoj ostatných makroekonomických indikátorov dôležitých z pohľadu vývoja daňových základní. Rast mzdovej bázy sa odhaduje na úrovni 9,5%, t.j. o 1,0 p.b. vyšší ako sa rozpočtovalo. Pozitívny vývoj zaznamenali aj ďalšie indikátory, ktoré ovplyvňujú daňové výnosy, najmä konečná spotreba domácností. Rast nominálnej spotreby domácností prevýši rozpočtovanú úroveň približne o 1,1 p.b. a reálny rast spotreby až o 1.4 p.b.

Porovnanie makroekonomických predpokladov na rok 2007 v čase rozpočtu oproti aktuálnemu odhadu

Ukazovateľ (%)	Základňa pre daň	Schválený rozpočet	Aktuálny odhad	Rozdiel ****)
		1	2	3 = 2 - 1
HDP; b.c. (mld.Sk)	-	1 794,7	1 822,5	27,8
HDP; reálny rast	-	7,4	8,8	1,4
HDP; nominálny rast	DPPO, DP zrážka	9,5	11,4	1,9
Konečná spotreba domácností; reálny rast*	Spotrebné dane	5,3	6,7	1,4
Konečná spotreba domácností; nom. rast	DPH	8,0	9,1	1,1
Priem. mesačná mzda; nominálny rast	DPFO, Odvody	6,8	7,0	0,2
Počet zamestnaných, podľa evid. počtu; rast	DPFO, Odvody	1,6	2,3	0,7
Mzdová báza; rast **)**	DPFO, Odvody	8,5	9,5	1,0
Inflácia (priem.ročná)	DPFO (odpoč. položky)	2,5	2,4	-0,1
BRIBOR 1M, priemer	DP zrážka	5,3	4,3	-1,0

*) Bez NISD (Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam)

Zdroj: IFP

***) Mzdová báza = priemerná mzda * zamestnaní podľa evidenčného počtu

****) Z dôvodu zmeny metodiky vykazovania priemernej mesačnej mzdy boli absolútne hodnoty prepočítané podľa rastov

*****) Rozdiel je v percentuálnych bodoch (p.b.), ak nie je v riadku uvedené inak

Aktuálny odhad - Konvergenčný program, november 2007

Vývoj jednotlivých daní

Daň z príjmov fyzických osôb (DPFO) bola pozitívne ovplyvnená priaznivým vývojom makroekonomického prostredia, keď rast priemernej mesačnej mzdy ako aj rast počtu zamestnaných sa počas roka vyvíjali lepšie než sa očakávalo pri tvorbe rozpočtu. Negatívne sa na hotovostnom výnose DPFO podieľala odpočítateľná položka na účelové a životné sporenie (12 000 Sk ročne), ktorá spôsobuje nižšie plnenie dane v mesiacoch marec až máj. Najdôležitejšou legislatívnou zmenou, ktorá by mala mať pozitívny dopad na výnos tejto dane, bolo zavedenie postupne klesajúcej základnej odpočítateľnej položky na daňovníka/manželku. Keďže výsledná daňová povinnosť aj so zohľadnením tejto legislatívy sa stanovuje až pri podaní daňového priznania, resp. pri ročnom zúčtovaní v marci 2008, na hotovostnom výnose sa to prejaví až v roku 2008.

Priaznivý vývoj makroekonomického prostredia sa podpísal pod zvýšenú ziskovosť podnikov. Daňovým subjektom vznikla za rok 2006 vyššia daňová povinnosť, než sa v čase tvorby rozpočtu na rok 2007 očakávalo, a to malo dva efekty. S rastom daňovej povinnosti vzrástla výška vyrovnania dane v prospech štátneho rozpočtu (o cca 300 mil. Sk viac) a zároveň daňovým subjektom vyplynula vyššia platba preddavkov na rok 2007 (o cca 5 mld. Sk viac). Oba tieto faktory mali za následok vyššie hotovostné plnenie **dane z príjmov právnických osôb** (DPPO) v roku 2007.

Na hotovostný výnos vplýva negatívne **daňová asignácia** - teda 2% zo zaplatenej dane z príjmov fyzických a právnických osôb poukazovaných na osobitný - verejnoprospešný účel. Skutočný prevod prostriedkov dosiahol približne rozpočtovanú úroveň.

Vplyv prevodu prostriedkov na verejnoprospešný účel v roku 2007 na rozpočet

mil. Sk (cash)	Rozpočet 2007	Predbežná skutočnosť	Rozdiel	% plnenie rozpočtu
	1	2	3 = 2 - 1	4 = 2/1*100
Prevod na VPÚ z DPFO	360	386	26	107,2
Prevod na VPÚ z DPPO	885	883	-2	99,8
Prevod na VPÚ*	1 245	1 269	24	101,9

* zníženie príjmov na hotovostnej báze

Zdroj: IFP, Štátna pokladnica

Výrazné zvýšenie výnosu **dane z príjmov vyberanej zrážkou** až o 35,1% oproti rozpočtu bolo spôsobené tromi faktormi. Prvým je nárast počtu subjektov platiacich zrážkovú daň spôsobený príchodom nových investorov (najmä daň z licenčných poplatkov) ako aj zvýšením platieb u už existujúcich platcov. Je obtiažne identifikovať platby dane z licenčných poplatkov a teda túto sumu rozpočtovať, a to najmä z dôvodu nepoznania príslušných zmlúv v záujme zachovania obchodného tajomstva obchodných partnerov, či neexistencie daňového priznania pri zrážkovej dani. Druhým faktorom vyššieho skutočného výnosu oproti rozpočtovanému je nárast objemu vkladov (termínované vklady domácností ako aj vklady nefinančných podnikov). Zvýšením objemu vkladov dochádza k nárastu množstva úročených peňazí a tým dochádza aj k zvýšeniu výnosu zrážkovej dane. Tretí faktor, ktorý pozitívne ovplyvnil výnos zrážkovej dane, je legislatívna zmena, ktorá od 1.4.2007 zaviedla zdaňovanie výnosov plynúcich podielnikom z podielových listov pri ich výplate správcovskou spoločnosťou.

Rozpočet **dane z pridanej hodnoty (DPH)** sa naplnil na 100,2%. Výnos dane bol v skutočnosti o 324 mil. Sk vyšší ako bola jej rozpočtovaná úroveň. Na DPH v roku 2007 vplývalo negatívne zavedenie zníženej 10%-nej sadzby dane na lieky a vybrané zdravotnícke tovary. V skutočnosti bol dopad tejto legislatívnej zmeny na výnos dane mierne vyšší, než sa uvažovalo pri tvorbe rozpočtu. Po zohľadnení tejto legislatívnej zmeny možno konštatovať, že medziročné tempo rastu hotovostného výnosu DPH v roku 2007 je v súlade s makroekonomickými predpokladmi.

Celkový výnos **spotrebných daní** je oproti rozpočtu vyšší o 4 643 mil. Sk. Zvýšený výnos oproti rozpočtu zaznamenali všetky spotrebné dane. Najväčšiu odchýlku od rozpočtovanej úrovne zaznamenala spotrebná daň z tabaku a tabakových výrobkov (4 223 mil. Sk). Bola spôsobená efektom predzásobenia, ktorý súvisí so zvýšením sadzieb spotrebnej dane z tabakových výrobkov od 1.1.2008. K predzásobeniu došlo, na rozdiel od minulosti, už oveľa skôr (hotovostne už od októbra), čo viedlo aj k vyššiemu hotovostnému plneniu v roku 2007. Rozpočet na rok 2007 predpokladal najväčší efekt z predzásobenia až v hotovostnom výnose v januári 2008, podobne ako tomu bolo pri zvyšovaní sadzieb daní k 1.1.2006.

Výnos **daní z medzinárodného obchodu a transakcií** bol v roku 2007 o 337 mil. Sk vyšší ako sa rozpočtovalo. Celá rozpočtovaná suma pripadá na podiel na vybraných finančných prostriedkoch odvádzaných do rozpočtu EÚ. Táto položka dosiahla ku koncu roka podľa predbežných údajov úroveň 1 010 mil. Sk, t.j. bola o 287 mil. Sk vyššia ako rozpočet. Ostatné dane (dovozné clo, dovozná prirážka, ostatné colné príjmy) dosiahli výšku 50 mil. Sk.

Ostatné dane sú oproti rozpočtovanému výnosu vyššie o 60 mil. Sk, čo je spôsobené najmä majetkovými daňami (daň z dedičstva, darovania, prevodu a prechodu nehnuteľností). Tie boli od roku 2004, resp. od roku 2005 definitívne zrušené, a preto sa ich výnos nerozpočtoval. Napriek tomu plynuli do štátneho rozpočtu dobiehajúce platby.

Výška daňových príjmov štátneho rozpočtu na hotovostnej báze podáva prvú informáciu o vývoji daňových príjmov v roku 2007. Z pohľadu výpočtu celkového salda verejnej správy za rok 2007 je však dôležitý údaj za daňové príjmy celej verejnej správy v metodike ESA95. Hotovostné údaje v bežnom roku majú preto len limitovanú vypovedaciu schopnosť.

K najväčším rozdielom hotovostných od aktuálnych údajov môže prísť predovšetkým u daní z príjmov právnických osôb, DPH a v roku 2007 aj u spotrebnej dane z tabakových výrobkov. V prípade DPPO budeme poznať definitívne údaje v metodike ESA95 až v januári 2009 (odhad v apríli 2008, spresnený odhad v októbri 2008). Súvisí to s termínmi podávania daňových priznaní za rok 2007 a následným vyrovnaním daňovej povinnosti v priebehu celého roka 2008. V prípade DPH budú údaje k dispozícii v apríli 2008. V prípade spotrebnej dane z tabakových výrobkov sa bude pozornosť sústreďovať na výnos v januári 2008, na základe ktorého sa vyhodnotí efekt predzásobenia. To môže výrazne ovplyvniť aktuálny výnos tejto dane za rok 2007.